

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
Βουλευτής Ν. Αχαΐας – Ανεξάρτητος

Ερώτηση προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

ΘΕΜΑ: Απαιτείται ο άμεσος εκσυγχρονισμός του οικογενειακού δικαίου στην Ελλάδα

Επί δεκαετίες διαπράττεται ένα «έγκλημα» εναντίον εκατοντάδων χιλιάδων ανθρώπων από ένα απάνθρωπο και αναίσθητο «σύστημα», που αντί της επιστήμης, βασίζεται στην διευκόλυνση του και στην κακώς εννοούμενη δικαστική συνήθεια.

Χιλιάδες παιδιά καταστρέφονται, αφού στερούνται του ιερότερου και πρωταρχικού δικαιώματός τους: να μεγαλώνουν και με τους δυο γονείς τους ισότιμα.

Αιτία;

Οι αποφάσεις-καρμπόν Δικαστηρίων, που δεν βασίζονται στην επιστήμη ή το Δίκαιο, αλλά σε συντεχνιακές σκοπιμότητες και τη γραφειοκρατία. Οι αποφάσεις αυτές συνήθως βασίζονται στην παρωχημένη επιστημονικώς άποψη ότι η μητέρα είναι ικανότερη να ασκήσει την Επιμέλεια από τον Πατέρα.

Ταυτόχρονα **χιλιάδες γονείς** στερούνται του πιο ιερού δικαιώματός τους: να μεγαλώσουν τα παιδιά τους. Το έγκλημα τους; Χώρισαν!

Η παράλογη εμμονή στην αποκλειστική επιμέλεια δεν είναι το έργο του νομοθέτη ή κάποιου υπουργού. Είναι το αποτέλεσμα προκαταλήψεων, έλλειψης ενημέρωσης και συντεχνιακών συμφερόντων μικρής ομάδας επαγγελματιών συνδικαλιστών.

Οι προκαταλήψεις αυτές περί «ανωτερότητας» της μητέρας στην ανατροφή των τέκνων έναντι του πατέρα μέχρι και πριν 20 χρόνια λειτουργούσαν ως αντίβαρο στη σαφή τότε κοινωνική και οικονομική υπεροχή του άνδρα έναντι της γυναίκας. Έτσι οι γυναίκες διέθεταν ένα σαφές «όπλο» σε περίπτωση εγκατάλειψης της οικογένειας από τον άνδρα, αφού εκείνος θα «έχανε» τα παιδιά. Άρα ο άνδρας είχε κάτι πολύ σοβαρό να «χάσει».

Σήμερα όμως, όπου γυναίκες και άνδρες έχουν ενταχθεί στον εργασιακό χώρο και που οι δυο έχουν εισοδήματα και οικονομική ανεξαρτησία, η διατήρηση αυτής της εθιμικής νομικής προκατάληψης, ξεκάθαρα μετατρέπει τον άνδρα σε αδύναμο κρίκο ακόμη και εντός του γάμου, καθόσον η γυναίκα γνωρίζει εκ των προτέρων ότι σε περίπτωση αντιδικίας θα κερδίσει τα πάντα, ενώ ο άνδρας μετατρέπεται σε εν δυνάμει «καμικάζι», αφού δεν καταστρέφεται μόνο η οικογένεια του αλλά και η καθημερινή σχέση με τα παιδιά του, γεγονός που προφανέστατα είναι άσχετο με το διαζύγιο.

Η κατάσταση στην Ελλάδα του 2018

Μερικές άβολες (άθλιες) αλήθειες μιας δημοκρατικής χώρας:

- Ούτε μια δικαστική απόφαση κ.τ' αντιδικία δεν έχει εκδοθεί που ν' απονέμει την κοινή επιμέλεια!
- Η αποκλειστική επιμέλεια ανατίθεται στην μητέρα σε περισσότερες από 90 % των περιπτώσεων που φθάνουν στα δικαστήρια!
- Οι δικαστικές κοινωνικές υπηρεσίες, αυτές δηλαδή που θα υποβάλλουν εκθέσεις στα δικαστήρια, θα επιτηρούν την εκτέλεση αποφάσεων και θα διαμεσολαβούν ουδέποτε συστάθηκαν!
- Οι δικαστικές αποφάσεις που αφορούν παιδιά δεν εκτελούνται με τα μέσα της αναγκαστικής εκτέλεσης. Η εκτέλεσή τους επαφίεται στη θέληση της μητέρας, στις

χρηματικές ποινές που για να εισπραχθούν απαιτούν ακόμη μια δίκη και στις μηνύσεις!

Κατά τη γνώμη έγκριτων εξειδικευμένων και ευσυνείδητων νομικών, η απαράδεκτη, αντιπαιδαγωγική και αντικοινωνική πρακτική της μονογονεϊκής επιμέλειας, που σχεδόν ολοκληρωτικά εφαρμόζουν τα ελληνικά δικαστήρια, επιφέρει καταστρεπτικά αποτελέσματα στην ψυχική υγεία και ανάπτυξη των παιδιών.

Τέτοιο είναι δε το άθλιο και καταστρεπτικό για τους ανθρώπους σημερινό καθεστώς που η Ελλάδα έχει καταδικαστεί και από τα Ευρωπαϊκά Δικαστήρια για υποθέσεις που δημιουργούνται συνεχώς από αυτό. Για παράδειγμα με την υπόθεση «F. κατά της Ελλάδας της 16/6/2016 αρ. 74758/11», το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο καταδίκασε την Ελλάδα επειδή άφησε τη μητέρα ανενόχλητη να στερεί επί χρόνια αυθαίρετα την επικοινωνία ενός πατέρα με τα παιδιά του. Ο λόγος για τον οποίο η Ελλάδα καταδικάστηκε είναι η πλήρης αδράνεια των Ελληνικών Αρχών, παρά τις αιτήσεις του πατέρα για μέτρα άμεσα, πρακτικά και εφαρμόσιμα!

Ο νομικός, ειδικός επί οικογενειακού δικαίου, κ. Κ. Δεμερτζής αναφέρει:

- Στερείται το παιδί τον ένα γονιό του και όσα αυτός μπορεί να του προσφέρει. Αδικείται το παιδί.
- Στερείται ο ένας γονιός το παιδί του, και όσα το παιδί του μπορεί να του προσφέρει. Αδικείται ο γονιός.
- Η μονογονεϊκή επιμέλεια αποτελεί αντικείμενο διεκδίκησης, πίκρας, αντιδικίας. Λόγο αποξένωσης, εκδίκησης και μίσους. Αδικούνται όλοι.

Ειδικότερα, το σύστημα της μονογονεϊκής επιμέλειας, ως σύστημα του «όλα ή τίποτα», μετά την λύση του γάμου ή της συμβιωτικής σχέσης, από την οποία προήλθε το παιδί:

1. Οδηγεί άνευ λόγου σε αφύσικες, μονογονεϊκές οικογένειες, οι οποίες λειτουργούν σαν υποκατάστατο της διαλυμένης οικογένειας. Σοβαρά προβλήματα προκύπτουν, ιδίως όταν, στο πλαίσιο της μονογονεϊκής οικογένειας:

(α) Η συμβίωση της μητέρας με το παιδί, μετά την έξωση του πατέρα από την οικογένεια, λαμβάνει, τακτικά, τον χαρακτήρα οιονεί «γάμου» μεταξύ μητέρας και παιδιού. Δημιουργείται μια νέα οικογένεια, στον άξονα μητέρας – παιδιού, χωρίς πατρική παρουσία, και με συμπληρωματικά μέλη, σε σαφώς υποδεέστερη, συχνά, θέση, τους εκ μητρός συγγενείς (παππούδες, γιαγιάδες, αδελφια, κ.τ.λ.).

(β) Η απομάκρυνση του πατέρα από την «οικογένεια», την οποία, πλέον, αποτελούν η μητέρα και το παιδί οδηγεί σε αποξένωση του πατέρα από το παιδί του, και του παιδιού από τον πατέρα του. Ο πατέρας, εκτός της οικογενειακής θύρας, παύει να θεωρείται και να είναι «οικογένεια» του παιδιού.

(γ) Η απουσία του πατέρα, πέρα από την πρόδηλη στέρηση του παιδιού από την παρουσία του και απ' ό,τι αυτός μπορεί να του προσφέρει, οδηγεί σε διαταραχή του ψυχικού κόσμου του παιδιού, και σε στρεβλή ψυχοσωματική του ανάπτυξη. Ειδικά αν το παιδί είναι αγόρι, αναλαμβάνει συχνά τον ρόλο του «άντρα» της οικογένειας, του προστάτη της μητέρας.

2. Προσβάλλει τα δικαιώματα του παιδιού, και ιδίως:

(α) Προσβάλλεται το δικαίωμα και η επιθυμία του κάθε παιδιού να έχει και τους δυο γονείς του, ενόψει του ότι, η παρούσα ρύθμιση, του επιβάλλει την κυριαρχική και ανισόρροπη παρουσία του ενός (στην συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων: της μητέρας), και την στέρησή του από τον άλλο (στην συντριπτική πλειοψηφία των

περιπτώσεων: του πατέρα). Αν κάποιος ρωτήσει τα παιδιά, ιδίως στην αρχή της διάστασης των γονέων τους, ποιον αιό τους δύο θέλουν, θα απαντήσουν, στερεότυπα: «και τους δύο».

(β) Η στέρηση του παιδιού από τον ένα γονέα αναδεικνύεται σε οιονεί παρεπόμενη κύρωση της διάλυσης της συμβίωσης ή της έγγαμης σχέσης, και επιβάλλεται, τόσο στον ένα από τους δυο γονείς, αλλά, κυρίως, και στο παιδί. Το παιδί αισθάνεται ότι η οικογένειά του διασπάται, ότι είναι αδύναμο να ελέγξει την ζωή του, καθώς και ενοχές για την διάλυση της οικογένειάς του.

3. Ενισχύει το στοιχείο της αντιδικίας στις οικογενειακές σχέσεις.

Ειδικότερα, η αρχή του «όλα ή τίποτα» διαγράφει σαφή διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στον «νικητή» και τον «ηττημένο» της δίκης για την επιμέλεια.

Ο «νικητής» τα παίρνει «όλα», ο «ηττημένος» μένει με το «τίποτα».

Αυτός είναι ο λόγος που ο διάδικος μετέρχεται κάθε μέσο, θεμιτό και αθέμιτο, για να κερδίσει, αφού η εναλλακτική λύση που του προσφέρεται είναι η χειρότερη δυνατή: η απώλεια του παιδιού του.

Με βάση την αρχή της ίσης μεταχείρισης των γονέων και των φύλων επιβάλλεται ο εκσυγχρονισμός των διατάξεων του οικογενειακού δικαίου ώστε να διασφαλίζεται το πραγματικό συμφέρον του παιδιού που είναι η διαμονή, η επικοινωνία και η επαφή και με τους δύο γονείς, ώστε να διαμορφώσει ολοκληρωμένη προσωπικότητα και να έχει τα πρότυπα και των δύο φύλων στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς του.

Η βίαιη αποκοπή από τον ένα από τους δύο γονείς με δικαστική απόφαση, που δυστυχώς είναι ο κανόνας σήμερα, συνιστά ένα τραυματικό γεγονός για το παιδί και το γονέα και μία αδικαιολόγητη διάσπαση του ισχυρού ψυχικού δεσμού που έχει το τέκνο αναπτύξει με τον γονέα που του αφαιρείται από τη ζωή του.

Οι εθνικές διατάξεις συντηρούν αντιδικίες και έριδες που αποβαίνουν ιδίως σε βάρος του παιδιού αλλά και των διαδίκων και του κοινωνικού συνόλου, ενώ με περισσότερο ευέλικτες και σύγχρονες ρυθμίσεις μπορούν ν' αποφευχθούν οι αντιδικίες για την επιμέλεια, η ενδοοικογενειακή βία, οι αυθαίρετες αλλαγές του τόπου κατοικίας του παιδιού και σειρά άλλων προβλημάτων που βασανίζουν τα παιδιά και ταλαιπωρούν το δικαστικό σύστημα.

Η επιστήμη σήμερα δέχεται ότι το αληθές συμφέρον του παιδιού είναι να το ανατρέφουν και οι δύο γονείς, ότι στην περίπτωση διάστασης ή διαζυγίου αυτό εξασφαλίζεται από την κοινή ανατροφή και από τους δύο γονείς, πράγμα που εξασφαλίζει τους καλύτερους δυνατούς δείκτες ευημερίας για το παιδί, ότι η εκ συστήματος αποκλειστική ανάθεση της επιμέλειας σε ένα γονέα προκαλεί ψυχικά τραύματα στα παιδιά και τα εκθέτει σε πιθανούς κινδύνους, ότι η ποιότητα του χρόνου που κάθε γονιός περνά με το παιδί βρίσκεται σε συνάρτηση με την ποσότητα.

Καλές πρακτικές όπως η χρήση σχεδίων ανατροφής παιδιών, η αποφυγή της αντιδικίας, η αποφυγή της ενδοοικογενειακής βίας κάθε μορφής, η μεσολάβηση, η λειτουργία δικαστικών κοινωνικών υπηρεσιών, προϋποθέτουν τη γ' νομική και πραγματική ισότητα των γονέων.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης έλαβε υπόψη του τις νεότερες ανακαλύψεις της επιστήμης, τις καλές πρακτικές και τις νομοθετικές αλλαγές που έχουν λάβει χώρα στις χώρες μέλη του και με τη σύσταση 15 (2015) της επιτροπής υπουργών και το ψήφισμα 2079 (2015) της επιτροπής ισότητας της κοινοβουλευτικής συνέλευσης, ομόφωνα, διατύπωσε ρητά τις αρχές που διέπουν την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού και του ανθρώπου.

Με μικρές επεμβάσεις στον Αστικό Κώδικα, αλλά ουσιαστικές και προς όφελος των παιδιών διευκολύνεται ο δικαστής να ρυθμίσει την άσκηση της γονικής μέριμνας, εφόσον δεν υπάρχει ειδικότερη συμφωνία και - φυσικά - εφόσον δεν έχει εκπέσει κάποιος γονέας από τα καθήκοντα του.

Στην περίπτωση χωριστής διαβίωσης των γονέων ως τόπος κατοικίας (σε επίπεδο νομού) παραμένει ο τόπος της τελευταίας κοινής κατοικίας των γονέων εκτός εάν υπάρχει αντίθετη έγγραφη συμφωνία των γονέων. Στον τόπο κατοικίας των γονέων το τέκνο θα διαβιώνει ίσο χρόνο στην κατοικία του κάθε γονέα. Για παράδειγμα εάν ο τελευταίος τόπος κατοικίας ήταν η Αχαΐα, νόμιμη κατοικία του τέκνου είναι ο νομός Αχαΐας. Το γεγονός ότι ένας εκ των δύο γονέων μετακομίζει σε άλλη πόλη δεν μεταβάλλει την νόμιμη κατοικία του τέκνου, εκτός αν υπάρχει αντίθετη έγγραφη συμφωνία των γονέων ή δικαστική απόφαση.

Ο κανόνας πρέπει να είναι ότι η γονική μέριμνα, συμπεριλαμβανομένης της επιμέλειας και φροντίδας του προσώπου, ασκείται από κοινού και από τους δυο γονείς. Ο κανόνας αυτός πρέπει να ισχύει ακόμα και όταν η γονική μέριμνα ρυθμίζεται από το δικαστήριο.

Η καθιέρωση συστήματος κοινής επιμέλειας

Οι παραπάνω προβληματισμοί συνεπώς οδηγούν στην διαπίστωση της ανάγκης για μια λογική μεταρρύθμιση του οικογενειακού συστήματος, στο κέντρο της οποίας θα βρίσκεται η καθιέρωση ενός συστήματος «ΚΟΙΝΗΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ», που θα σημαίνει ότι οι δυο γονείς θα είναι απολύτως και ισόρροπα συνυπεύθυνοι για την ανατροφή του παιδιού και μετά τον χωρισμό τους, και θα έχουν έναντι του παιδιού τα ίδια δικαιώματα. Συνεπώς, η βασική πρόταση για την κατάρτιση της αρχής του «ΟΛΑ ή ΤΙΠΟΤΑ» συνίσταται στην αντικατάσταση της οιονεί αυτόματης εφαρμογής, σε περίπτωση διάστασης, της μονογονεϊκής επιμέλειας, με την νομικά δεσμευτική εφαρμογή της «κοινής εν διαστάσει επιμέλειας». Αυτό σημαίνει ότι, οι γονείς μπορεί, πια, να μην θέλουν να μείνουν μαζί, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι το παιδί δεν θα έχει και τους δύο, γονείς του, εξίσου υπεύθυνους για την «επιμέλεια του προσώπου του». Διασπώντας την αρχή της μίας κατοικίας, **το παιδί θα έχει δυο κατοικίες: την πατρική, και την μητρική του κατοικία**, στον ίδιο νομό, εκτός αν οι γονείς συμφωνήσουν αλλιώς. Συνεπώς, η κατανομή της κατοικίας, στο πλαίσιο της κοινής επιμέλειας, θα πρέπει να γίνει σε μικροί λήμακα: κατανομή της διαμονής του παιδιού μέσα στην εβδομάδα, ή στον μήνα. Τα υπόλοιπα, είναι ζήτημα συμφωνιών και ρυθμίσεων.

Για όλους τους παραπάνω λόγους είναι αναγκαία η ψήφιση νόμου που θα κάμψει επιτέλους το υφιστάμενο απαράδεκτο και παρηκμασμένο νομολογιακό έθιμο. Αυτό είναι πια επιβεβλημένο για το συμφέρον της κοινωνίας, της δικαιοσύνης, του δικαστικού σώματος, του δικηγορικού σώματος, των γονέων, **αλλά πρωτίστως και κυρίως των παιδιών.**

Κατόπιν των ανωτέρω ερωτάσθε:

1. Πως εξηγείτε ότι παρά τις αντίθετες επιστημονικές τοποθετήσεις σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και παρά το ότι η χώρα μας ψήφισε υπέρ του ψηφίσματος 2079/2015 του Συμβουλίου της Ευρώπης, ακόμη και σήμερα εν έτι 2018, στην Ελλάδα, σε πλήρη αντίθεση με την αρχή της ισότητας των δύο φύλων, άνω του 90% των περιπτώσεων που φθάνει στα δικαστήρια, η αποκλειστική επιμέλεια ανατίθεται στη γυναίκα, μετατρέποντας στην πράξη τον πατέρα σε γονιό 2^{ης} κατηγορίας;
2. Οι επιστημονικές έρευνες σε παγκόσμιο επίπεδο τα τελευταία 20 έτη είναι σαφείς υπέρ της κοινής ανατροφής των τέκνων και με τους δυο γονείς. Με ποιο επιστημονικό κριτήριο λοιπόν οι δικαστές της χώρας μας αποφασίζουν να αποκλείουν την ισότιμη (σε σχέση με τη μητέρα) προσφορά-συμμετοχή-παρουσία του πατέρα στη καθημερινή ζωή των παιδιών τους;

3. Θα εξορθολογήσετε και εκσυγχρονίσετε το οικογενειακό δίκαιο στην Ελλάδα, νομοθετώντας επιτέλους ξεκάθαρα την νομικά δεσμευτική εφαρμογή της κοινής επιμέλειας και από τους δύο γονείς;
4. Θα προβείτε επιτέλους στην διάλυση του απαράδεκτου αυτού καθεστώτος δικαστικών αποφάσεων που αναπαράγουν μονογονεϊκές επιμέλειες, δηλαδή δημιουργούν στην πράξη μονογονεϊκές οικογένειες, ενώ είναι σαφές και ξεκάθαρο ότι τα παιδιά χωρισμένων οικογενειών έχουν και τους δύο γονείς τους εν ζωή και διατιθέμενους στην συντριπτική πλειοψηφία να προσφέρουν στα παιδιά τους ισότητα;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Νίκος Ι. Νικολόπουλος

Πρόεδρος Χριστιανοδημοκρατικού Κόμματος Ελλάδος